

**Fra Postinspecteuren i Østifterne
Kjøbenhavn den 16.de Marts 1859**

Til

Generalpostdirectionen

Angaaende Taxten for Færgefarten mellem Kragenæs og Feiø.

Bilag: Sagens Akter

Under 19.de Januar sidstleden har Deres Excellence for længst mine Ytringer om hvorvidt det maatte være rigtigt at betinge Udfærdigelsen af en forhøiet Taxt for Kragenæs-Feiø Færgeløb af at der blev udført et forbedret Broanlæg paa førstnævnte Sted.

I denne Anledning har jeg den Ære at yttre, at efter hvad der er mig meddelt af vedkommende Færgemand og bekræftet af Birkedommeren paa Feiø, ere begge Færgemænds Stilling paa Grund af deres ringe Fortjeneste saaledes, at naar den ikke snart ved en Taxtforhøielse bliver forbedret, kunne de umuligt bestaae, og maa opgive Færgeriet.

Bruttoindtægterne have nemlig i det førstforløbne Aar kun andraget ved Kragenæs Færgested c. 130 Rdl. og ved Feiø Færgested c. 160 Rdl. og da Færgemændene deels altid skulle være tilstede, deels temmeligt ihærdigt ere beskjæftigede med Færgeriet og med Arbeide paa Fartøier og Redskaber først af de fornævnte Beløb skulle afholde Færgeafgift til Staten, Omkostninger til Vedligeholdelse af Færgerequisiterne, og Godtgjørelse for Assistance, samt Færgemand Bjørn endvidere Rente og Afdrag paa et Laan i Færgefartøierne, bliver det tiloversværende Beløb saa ringe, at det ikke kan være tilstrækkeligt til Ernæring af en talrig Familie.

Det kan derfor med fuld Føie siges, at naar Færgetaxten ikke bliver forhøiet, maa Færgeriet opgives, og forlade de tvende nuværende ordenlige og i enhver Henseende paalidelige samt stræbsomme bland Færgestederne, da holder jeg mig overtydet om, at der Ingen vil overtage Færgestedet sammesteds, uden at erholde et bestemt tilskud.

Grunden til at Indtægten har været saa ringe i det forløbne Aar tilskrives, efter de mig derom indhentede Oplysninger, deels Handels- og Pengekrisens Indvirkning, deels en mindre god høst saavel paa Lolland som paa Feiø-Femø, hvilke Aarsager have virket hæmmende paa alle Omkostninger, og paa Øboernes Evne samt Lyst til at reise, ligesom ogsaa den Omstændighed, at der i de senere Aar mere og mere i Magsveir finder Overfart Sted for hvem der Kommer fra eller skal til det nordlige Lolland ved Eegholm og for hvem der Kommer fra eller skal til den midterste Deel af Lolland ved Saltvig, har bidraget til en formindsket Indtægt ved Færgestederne, hvilke nu hyppigt benyttes i uroligt Veir, naar der ikke kan overføres ved de fornævnte Steder med de derværende smaa Joller.

Naar Færgeløbet ved Kragenæs-Feiø skal Opretholdes – og dette maa jeg ansee for værende af ikke ringe Betydning, deels for Beboerne af Feiø Birk, deels for en stor Deel af Lollands Indvaanere saa

er det ifølge det foranstaaende nødvendigt, at Færgemændene erholder en forøget Indtægt, og da denne formentlig lettest kan forskaffes ved en Forhøielse af Færgetaxten imod hvilket de ved Færgestederne nærmest liggende og i Spørgsmaalet meest interesserede Sogne ikke have havt noget at erindre – ja Birkedommeren paa Feiø har i sin Erklæring om denne Sag af 4. de August f. A. endog formeent, at Taxten burde ansættes høiere end foreslaaet – saa maa jeg meget tiltræde den foreslaaede Taxtførhøielse realiseret, uden Hensyn til om det vil være muligt at bevirke Forandringer eller Forbedringer ved de paagjældende Færgesteder.

Hvad specielt det omtalte forbedrede Broeanlæg ved Kragenæs angaar, da fremgaaer det af Bilagene, at Færgemand Bjørn kun under den Betingelse vil paatage sig det hermed forbundne Arbejde, naar han kan erholde Færgeretten udvidet saavel mod Nord som mod Syd/: skal være mod Vest og Øst:/. Han har i tvende senere Skrivelser til mig fastholdt denne Betingelse og da Arbejdet, som i Sagen oplyst, er calculeret til at ville koste 1000 Rdl., saa føler jeg mig overbeviist om at det langt vilde overstige hans Kræfter, om det ogsaa blev fordelt over 20 Aar, naar han ikke paa anden Maade kunde erholde Assistance til Bekostningernes Udvidelse.

Saavel Stiftamtmanden som Herredsfogden i Lollands Nørre Herred have vel anbefalet en saadan Udvidelse af Grændsen for Færgeretten imod Nord, det forekommer mig imidlertid mindre vigtigt og i alt Fald ikke at være stemmende med Tidsaanden nu, hvor efterhaanden alle Baade, der have Seilet med en fri Næringsdrift ere eller blive lønnede og Enerets Privilegium successivt afløses, at tilraade en Udvidelse af en bestaaende Eneret, idet en saadan Foranstaltning vilde virke gavnende over dem der maatte ønske at benytte mindre Overfartsbaade.

Jeg er derfor af den Anskuelse, at kan det forbedrede Broanlæg kun kjøbes paa den Bekostning, at Eneretten udvides, saa bør det hellere opgives, og kand Færgeløbet ikke bestaa ved den nugjældende Taxt, saa bør den forhøies, uanset at der ikke samtidigt kan tilsikres en Forbedring af Færgestederne.

I alt Fald vilde det formentlig være tilstrækkeligt at det blev gjort Færgemanden til Pligt, naar Bruttoindtægten af Færgestedet oversteg en vis Sum aarlig, da at skulle foretage Forbedring af Fæргеbroen.

Den nye Taxt omtales i Ministeriets Skrivelse som ikke lidet forhøiet. Jeg troer at naar det maatte behage Deres Excellence at henlede Ministeriets opmærksomhed paa at den i Forhold til forskellige andre Færgetaxter ingenlunde kan kaldes Høi, og at den er bestemt paa det Princip, at Veilængden bør være Maalestokken for Færgeturens Beregning – hvorefter det vil være muligt successivt at bringe samtlige Færgetaxter ind i et bestemt System – saa nærer jeg ikke Tvivl om, at Ministeriet vil lade de mulige Betæneligheder imod Forhøielsen falde – nemlig naar det tillige blive gjort bekendt med, at Færgerequisitterne ere blevne forbedrede og ved i Kragenæs forøgede med én stor Fæрге og en Jolle.

Skulde der alligevel imod Forventning blive Spørgsmaal om Reduction af Satserne, da formener jeg, at den enten kun bør være Vintertaxten, saaledes at den for alle Positioner bliver 25% Høiere end Sommertaxten eller ogsaa, forsaavidt en yderligere Reduction skulde blive paabudt, at Postvæsenet da Betaler for Postens Overførsel /: 3 Gange egentlig frem og tilbage:/.

Med hensyn til den af mig foreslaaede Bestemmelse om Betalingen naar der er Iis i Farvandet, da er den tilføiet efter vedkommende Øboeres Ønske og forekommer det mig, at de Reisende eller

Forsenderne kunne være bedre tjente med at der er fastsat visse Takstsatser i Forhold til de med Overførelsen forbundne Vanskeligheder end at Betalingerne fastsættes aldeles vilkaarligt.

Bestaar der delte Anskuelse mellem Færgemanden og den Reisende eller Forsenderen om hvilken Betaling der skal erlægges, da maa Øvrigheden dømme dem imellem, men det vil formentlig være lettere at afgjøre Sagen naar der er fastsat bestemte Gradationer, idet der da kun vil være Spørgsmaal om at anvende en af de hinanden nærmeststaaende Satser, end naar der aldeles ikke foreligger Noget hvorpaa Øvrigheden kan bygge sin Anskuelse om hvad der burde betales.

Jeg antager imidlertid, at naar der tilføies den omtalte Bestemmelse: ”I Tilfælde af Uoverensstemmelse imellem Færgemandens og den Reisendes eller Forsenderens Anskuelse om hvilken Taxtsats der skal anvendes, bliver Sagen at afgjøre af en vedkommende Øvrighed” – vil der ikke kunne gjøres nogen Indvending imod at Bestemmelsen forbliver staaende.

Slutteligen kan jeg ikke undlade at berøre, at en Bestemmelse om Straffetruusel mod dem der gjøre Indgreb i Færgemændenes Ret turde i denne Taxt være mere nødvendig end i de fleste andre – og en saadan Straffetruusel findes, saavidt mig bekjendt i alle nyere Færgetaxter – idet der netop ved det foromtalte Færgeløb findes ikke faa, der paa forskjellige Maader søge at gjøre Indgreb i Færgeretten. Muligt kunde Mulctens Størrelse udelades, men jeg maa, som ovenfor berørt, ansee det for meget gavnligt at Straffetruusel omtales i denne ligesom i alle de i de senere Aar udfærdigede Færgetaxter.

Skulde Noget gaae ud af Taxten maatte det formentlig snarere være Bemærkningen om at Posterne skulde overføres gratis, idet en saadan Clausul turde være det reisende Publikum uvedkommende.

De modtagne Bilag remitteres.

Underdanigst
H. Petersen